

2017

Hållbarhetsredovisning

AFFÄRS
VERKEN

10

9

12

14

Innehåll

Karlskronas mest grundläggande företag	4
Organisation	6
Intressenter	7
Hållbarhet på Affärsverken	8
AFFÄRSMÄSSIGHET	9
Vår ledstjärna	9
Ett år av utveckling och samarbeten	9

OMTANKE	11
Klimatpåverkan	11
Hållbar resurshantering	12
Bada i sopvatten?	12
Lika hel och ren in som ut från arbetsdagen	12
NÄRHET	14
Sveriges soligaste stad	14
En smart stad	14

Hållbarhetsredovisning 2017

Affärsverkens levererar produkter och tjänster som är viktiga för hela samhället, som gör nytta för företag och privatpersoner och som skapar goda förutsättningar för en affärsmässig och hållbar utveckling. Vår hållbarhetsredovisning är vårt sätt att sammanfatta hållbarhetsändelserna under året, såväl för oss själva som för våra kunder, ägare, partners och andra intressenter. Detta är vår hållbarhetsrapport för verksamhetsåret 2017 enligt årsredovisningslagen.

Hållbarhetsredovisningen utgår från våra tre värdeord – Affärsmässighet, Omtanke och Närhet – inom vilka vi redovisar hur vi arbetar med att utveckla och ständigt förbättra Affärsverken, vår miljöprestanda och vårt medarbetarskap. I vår breda verksamhet ligger styrkan att kunna främja en positiv samhällsutveckling både hos oss och hos våra kunder.

Karlskronas mest grundläggande företag

Att det finns el, värme och internet och att avfallskärnen töms är lika självklart för Karlskronaborna som att skärgårdsbåtarna stävar ut mot öarna på sommaren. Våra kunder är privatpersoner och företag och finns framförallt i Karlskrona. Vår försäljning av el (elhandel) har däremot kunder över hela Sverige. Inom de sex affärsområdena finns drygt 200 fastanställda och ett tjugotal timanställda medarbetare och vi arbetar aktivt för att vara en attraktiv arbetsplats.

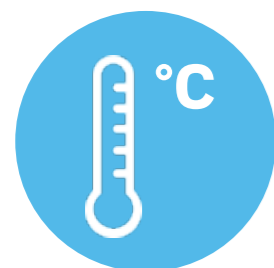
ELNÄT

Affärsområde Elnät har ett elnät som i princip är ett stadsnät utan luftledning och där inga andra aktörer eller konkurrenter får bedriva verksamhet. I gengäld beslutar Energimarknadsinspektionen vilka intäkter affärsområdet får ta ut av sina kunder. Detta ställer stora krav på effektivitet och affärsmässighet för att bibehålla och utveckla lönsamheten i affärsområdet.

ELHANDEL

Sedan avregleringen av elmarknaden 1996 har vi erbjudit elavtal till kunder över hela Sverige. Vi har idag 18 200 kunder till dem levererar vi cirka 730 GWh i olika avtalsformer. Elen vi säljer kommer framförallt från förnybara källor som till exempel solenergi, vindkraft, vattenkraft eller biobränsle. Från och med hösten 2012 levererar vi el från vårt egna kraftvärmeverk. Vår portföljförvaltning åt både företag och privatpersoner har fallit väl ut tack vare god kompetens hos våra elhandlare.

VÄRME

Fjärrvärmesystemet är ett enkelt, effektivt och tryggt sätt att få värme på. Utöver tre stora centrala produktionsanläggningar (Kraftvärmeverk Karlskrona, Väster Udd och Gullberna) har vi ett flertal närvärmeanläggningar utanför tätorten och sammanlagt levererar vi strax över 250 GWh värme till kunderna i Karlskrona. Vi eldar till 99,8 % med fossilfritt biobränsle och vi arbetar med ständiga förbättringar för att ta bort det sista fossila bränslet och därmed minska utsläpp av växthusgaser och förbättra luften i Karlskrona. Sedan 2012 producerar Karlskrona kraftvärmeverk närproducerad el från värmeproduktionen och en solcellsanläggning på byggnaden. Det är inte bara bra för miljön utan ger också ökad trygghet för viktiga samhällsfunktioner inom vård och omsorg. Sammanlagt levererar kraftvärmeverket drygt 100 GWh miljövänlig el till nätet.

RENHÅLLNING

Renhållningen driver både logistik och transport av avfall och en avfallsanläggning. Som huvudman för renhållningen samlar vi in och tar hand om allt hushållsavfall i Karlskrona. Våra renhållningsbilar går varje dag året runt. På avfalls- och återvinningsanläggningen hanterar vi 125 000 ton avfall varje år. Endast 3 200 ton av detta hamnar på deponin, det vill säga blir kvar på tippen. Resten av avfallet tas om hand och återvinns på olika sätt. Vi erbjuder också containrar för uthyrning till både privatpersoner och företag.

BÅTTRAFIK

Varje år tar skärgårdsbåtarna Karlskronabor och turister ut i Karlskronas fantastiska skärgård. Detta gör oss till en av de största turistattraktionerna i Karlskrona. Vi kör både reguljära turer på uppdrag av Blekingetrafiken och hyr ut båtarna för privata arrangemang. Det är med stor stolthet vi presenterar vår flotta, bestående av M/F Axel, M/F Gåsefjärden, M/F Wittus, M/F Ungskär och M/F Astrid och M/F Flaggskär. Vi har även en svävare för att säkerställa servicen till de fast boende i östra skärgården vintertid.

STADSNÄT

Sedan 1990-talet har Affärsverken byggt ut det fiberoptiska bredbandsnätet i Karlskrona – det som kallas Karlskrona stadsnät. Vårt stadsnät är öppet, vilket innebär att du som kund väljer din egen tjänst och tjänsteleverantör på vår tjänstevalsportal Karlskronaporten. Internetinfrastruktur är idag för många privatpersoner och företag lika grundläggande som el, vatten och värme. I samband med att fiberutbyggnaden når sina målnivåer utökar Stadsnät sin verksamhet till fler tjänster för kommunikation och nya sätt att nyttja tekniken.

Organisation

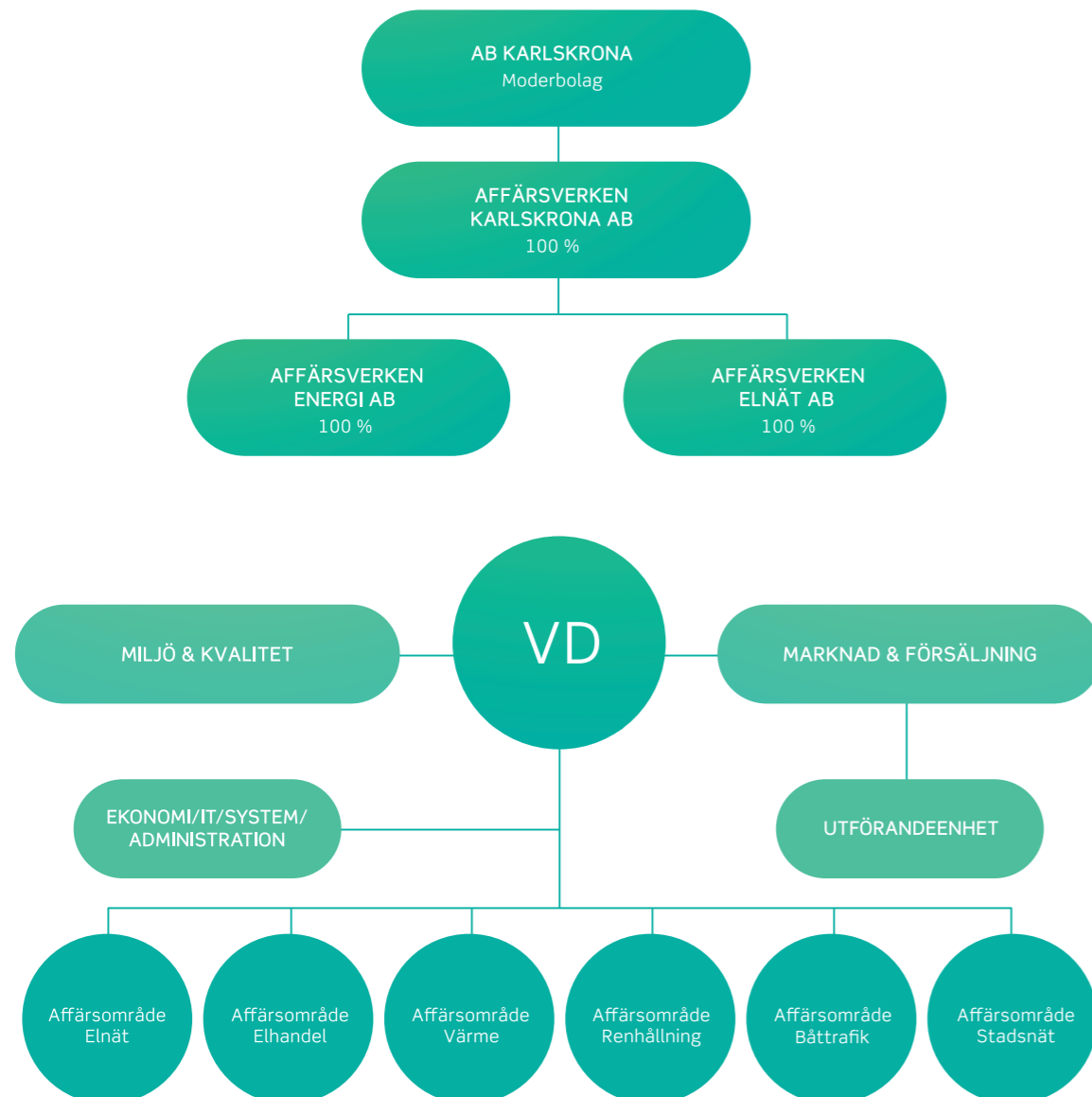
UTFÖRANDEENHETEN

Under hösten 2017 togs beslut om en samordning av resurser genom en ny organisationsenhet kallad Utförandeenheten. Enheten består av en projektavdelning och en operativ avdelning som tillsammans planerar, projekterar och genomför en alla nyanslutningar och kundarbeten samt utför arbeten inom ramen för drift och underhåll i Affärsverkens infrastruktur. Enheten blir operativt verksam under våren 2018.

INTERNT

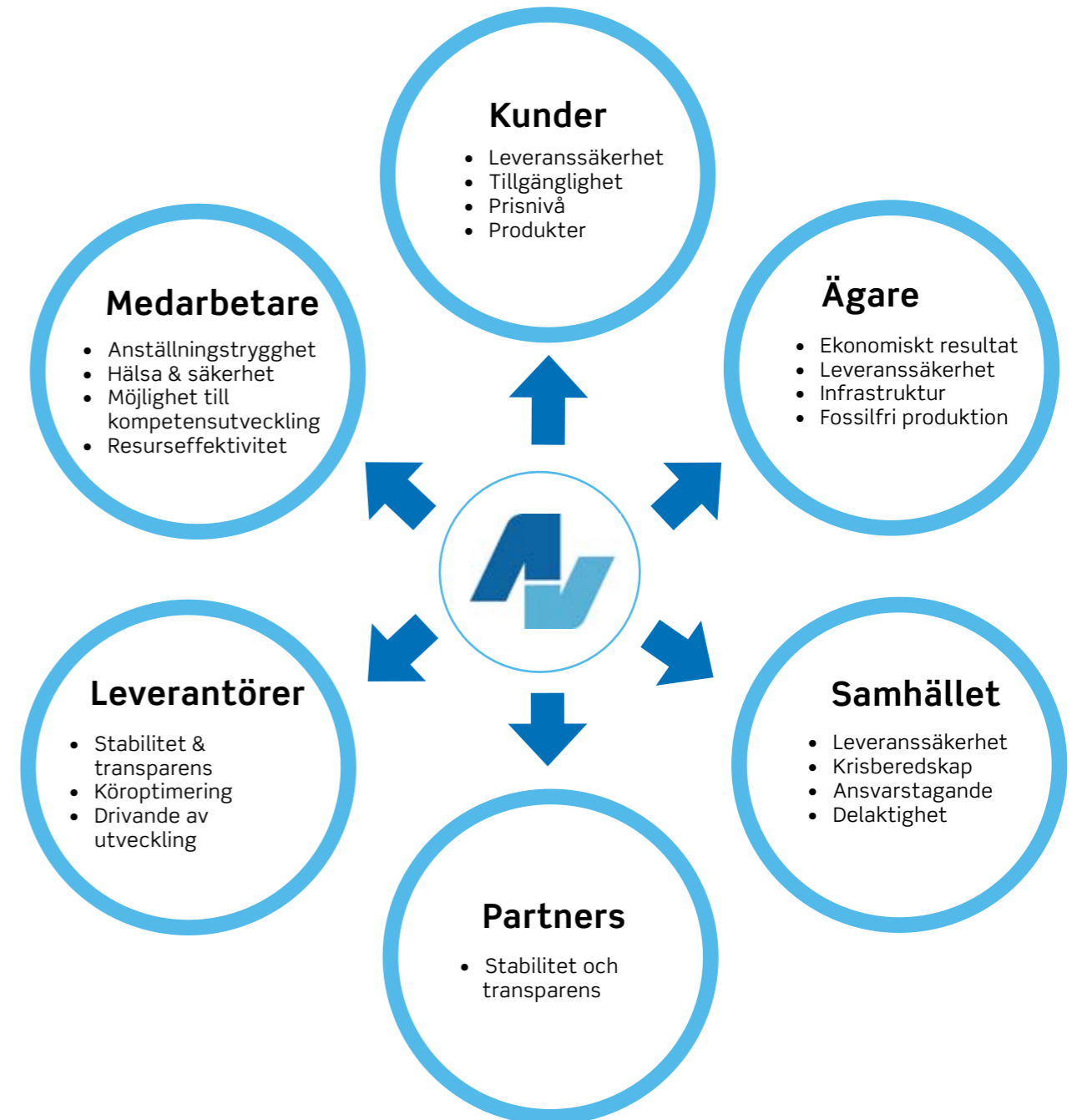
Affärsverken har en stark intern verksamhet som stöttar affärsområdena att uppfylla kundernas behov. Vår marknad-

och försäljningsavdelning arbetar aktivt med marknads- och försäljningsaktiviteter och sköter även en kompetent kundservice. Administrationsavdelningen innefattar ekonomi, HR, kundadministration och IT, den senare förvaltar såväl som utvecklar IT-infrastrukturen på företaget. Centralt ligger också Miljö & Kvalitets-avdelningen som sysslar med verksamhetsutveckling, hållbarhetsfrågor och inköp bland annat. Under 2018 införs ytterligare en central organisationsenhet med syfte att genom process- och kompetensutveckling lyfta Affärsverkens arbete med innovation och produktutveckling till nya nivåer.

Intressenter

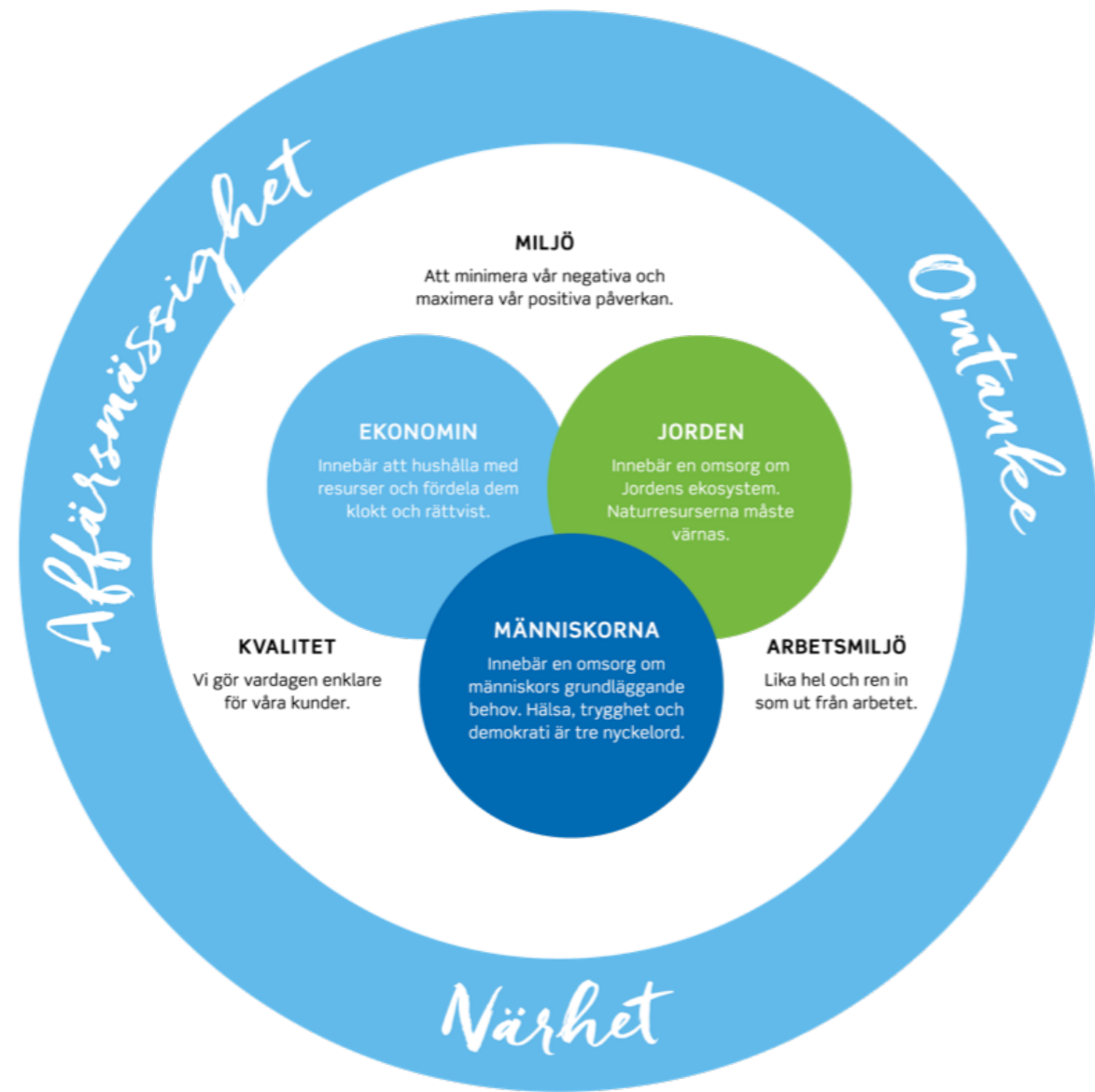
Affärsverken har en viktig roll i vår kommun och region och att ha en nära dialog med våra kunder och andra intressenter är vitalt för att utveckla företaget åt rätt håll. Dialogen sker systematiskt genom träffar och sammankomster, men också löpande i varje möte med en kund, leverantör eller partner. Nedan visas de aspekter som våra intressenter lyfter som betydande i deras relation till oss.

Hållbarhet på Affärsverken

Affärsverkens verksamhetsidé syftar till att säkerställa en trygg och hållbar samhällsutveckling för våra kunder och i lokalsamhället. Såväl ekonomisk och miljömässig som social hållbarhet är därför centrala i vår verksamhet.

Vi är kvalitetscertifierade enligt ISO 9001:2008, miljöcertifierade enligt ISO 14001:2008 samt arbetsmiljöcertifierade enligt OHSAS 18001:2007, vilket innebär att vi har ett systematiskt förbättringsarbete inom dessa områden integrerat i vår organisation. Kvalitets-, miljö- och arbetsmiljöarbetet utgör strukturen i vårt hållbarhetsarbete och våra tre värdeord ger oss drivkraft och ledning i vad vi ska ägna oss åt. Under 2018 fortsätter arbetet med att koppla vårt hållbarhetsarbete till en nationell och global kontext.

Affärsmässighet

På Affärsverken agerar vi med öppenhet och nytänkande. Att vara både modiga och affärsmässiga ger konkurrenskraft och samtidigt möjlighet att aktivt bidra till en positiv utveckling i Karlskrona. Ur ett hållbarhetsperspektiv innebär affärsmässighet också att vi strävar efter ekonomisk stabilitet och leveranssäkerhet så att våra intressenter kan lita på Affärsverken som kund, leverantör och partner.

VÅR LEDSTJÄRNA

Affärsverken har en diversifierad verksamhet som har stor påverkan på människors vardag i vår region och hos våra nationella kunder. Vi ska driva vår verksamhet på ett ansvarsfullt sätt och vara en god förebild. Våra certifikat inom kvalitet, miljö och arbetsmiljö säkerställer att vi arbetar systematiskt med riskhantering, mål och förbättringar, och som ledstjärna i detta har vi vår uppförandekod.

Uppförandekoden bygger på FNs 10 Global Compact-principer kring hållbart företagande och i den tar vi ställning för mänskliga rättigheter och allas lika värde, goda arbetsvillkor och en säker arbetsmiljö, en innovativ men ansvarsfull inställning till utveckling på miljö- och klimatsidan samt mot korruption och oetiskt agerande. Uppförandekoden är dels något som alla medarbetare skriver under på men också ett villkor i vår produktutveckling och i våra upphandlingar. Som samhällsnyttigt och kommunägt bolag är det viktigt

att vi agerar enligt god etisk sed. Arbetet med intern kontroll styrs från styrelsen och implementeras i verksamhet genom återkommande interna revisioner. Under 2017 har uppförandekoden implementerats i riskbedömningar och kommer under 2018 användas än mer aktivt i kravställning och dialog med leverantörer och partners.

ETT ÅR AV UTVECKLING OCH SAMARBETEN

Omvärlden förändras i en rasande takt, inte minst inom de branscher som Affärsverken verkar. Ökade krav från såväl som medvetenhet hos våra kunder ökar trycket på vår infrastruktur och vi måste inte bara förvalta den på ett ansvarsfullt sätt utan även utveckla den i takt med den förändrade omvärlden. Kraven på leveranssäkerhet i såväl värme- som elnätet är mycket höga och 2017 har båda näten haft över 99,9 % leveranssäkerhet.

Elnätet står inför utmaningar när balansen mellan produktion och konsumtion förändras i och med fler elbilar, solceller och energilagring och ökad efterfrågan kring smarta hem. Genom samarbeten och kompetensutveckling under 2017 har Affärsverken utökat vår kunskap och vårt produktutbud för att kunna erbjuda kunderna helhetslösningar inom mikroproduktion.

Renhållningen tar fortsatt stort ansvar för en positiv utveckling av hushållens avfall i kommunen – mer sorterat och mindre brännbart och deponi – genom bland annat kampanjen Mat Separat. Affärsverken har under året haft taktpinnen i framtagningen av en ny avfallsplan för kommunen med sikte på 2025, kallad Resurshushållningsplan, som innehåller åtgärder för att få Karlskronaborna upp för avfallstrappan. Planen väntar beslut i kommunfullmäktige under 2018.

Stadsnätet utvecklar sitt tjänsteutbud i takt med att fiberanslutningarna närmar sig målsättningen på 90 % och utvecklade under 2017 arbetet med trådlösa anslutningar. I samarbete med andra stadsnätsaktörer i Sverige och kommunen bildar vi nätverk som i framtiden ger möjligheter till smarta nät och uppkopplade tjänster och produkter. Möjligheterna att använda denna uppkoppling för att främja en hållbar utveckling är mycket stora.

Båttrafiken spelar fortsatt en stor roll i Karlskronas kollektivtrafik såväl som turistnäring och 2017 fick vi vårt avtal med Blekingetrafiken förlängt ytterligare åtta år. Detta ger oss nya möjligheter att utveckla trafiken och vår fartygsflotta. Dessutom var 2017 ytterligare ett rekordår för båttrafiken med över 90 000 resenärer! Det är en nästan ökning på nästan 50 % jämfört med 2015.

Elhandeln skapade under 2017 nya samarbeten med aktörer på den nordiska elmarknaden och arbetar fortsatt aktivt för att öka andelen kunder som aktivt väljer förnybar el. Bland de kunder som idag köper förnybar el ökar intresset för ytterligare klimatåtgärder, såsom energieffektivisering och mikroproduktion. Elhandeln står också inför förändrade förutsättningar inom en snar framtid när nya modeller och regler införs på elmarknaden.

Värme arbetade under 2017 hårt med att se över sin bränslestrategi för att bli en mer aktiv part avseende bränslehandel och dess ekonomiska, kvalitativa och miljömässiga inverkan på Affärsverken såväl som regionen. Ett varmare klimat

ställer allt hårdare effektivitetskrav på verksamheten. Därför pågår också ett aktivt arbete med att utveckla vårt tjänsteutbud kring service och energieffektivisering.

Omorganisationen till den nya Utförandeenheten är en av de största i Affärsverkens historia och lägger grunden för ett smartare, effektivare och än mer kundorienterat Affärsverket. Den nya organisationen har som målsättning att uppnå samordningsvinster som ökar kvaliteten internt och externt och därmed kundnöjdheten.

REDO FÖR FRAMTIDEN

Affärsverkens digitala transformation fortskrider med hög takt och under året har flera kundärenden kunnat digitaliseras, allt för att göra vardagen enklare för kunden. Genom digitaliserade flöden ökar vi effektiviteten för både kunden och oss, samt minskar pappersanvändningen vilket är en förbättring avseende både kvalitet och miljö. 2018 innehåller fler spännande releaser för vår kundupplevelse.

Affärsverkens fysiska verksamhet är centrerad runt Karlskrona, en stad som framöver kommer att känna av klimatförändringar avseende mer extrem väderlek och förhöjda havsnivåer, tillfälliga på kort sikt och permanenta på lång sikt.

Affärsverken har under 2017 medverkat i kommunens arbete för en klimatanpassningsplan och därmed identifierat riskområden i vår infrastruktur. 2018 fortsätter vi med inventering och planering av åtgärder.

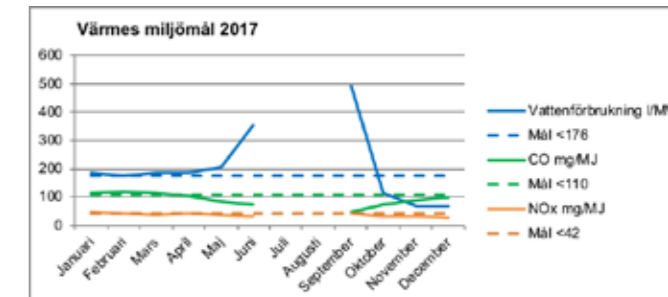
Omtanke

Trygghet och långsiktighet styr vår verksamhet. Vi tar ansvar för det vi gör, för hållbarhet och helhet. Ur ett hållbarhetsperspektiv inkluderar vår omtanke människor och natur, hälsa och säkerhet för våra anställda och i samhället och att vår verksamhet har så liten negativ påverkan på naturen och miljön som möjligt.

Affärsverken är miljöcertifierade enligt ISO 14001:2008 driver därmed ett systematiskt miljöarbete i verksamhetens alla delar. Vår övergripande miljöpolicy avser att minimera vår negativa och maximera vår positiva miljöpåverkan. Detta innebär att vi utöver att följa relevanta lagar och krav ständigt pressar vår miljöprestanda till det bättre och ska vara föregångare i att främja positivt beteende och miljövänlig teknik. Vårt miljöarbete blir årligen granskat såväl internt som externt av tredje part. Under 2018 genomförs en uppgraderingsrevision för att införa ISO 14001:2015.

KLIMATPÅVERKAN

2017 har vår fjärrvärmeproduktion varit 99,8 % fossilfri, en nivå vi har legat på de senaste åren, och som ökar i takt med att vi byter ut den sista eldningsoljan mot bioolja i våra anläggningar. Dessutom producerade kraftvärmeverket över 65 GWh fossilfri el till elnätet och solpaneler på byggnaden producerade 53,5 MWh, tillräckligt för att försörja ett tiotal lägenheter på ett år. Genom ett proaktivt arbete under drift av vårt kraftvärmeverk har Värme fått ett genombrott i vattenanvändningen. Från den ursprungliga målsättningen att minska med 10 % kan de för 2018 sätta betydligt mer ambitiösa mål. Även utsläpp av koldioxid och kväveoxid i produktionen ska minska.

CO2-utsläpp (ton)	2014	2015	2016	2017
Resor		19	20	21
Personbilar			10	10
Mältan* 965		511	741	744
Båttrafiken	398	439	722	538
Fjärrvärme	178	397	191	4967
Totalt	1541	1347	1664	6259

*Mältan innefattar Renhållningsfordon samt arbetsfordon på anläggningen

Affärsverkens bränsleförbrukning är fortsatt vår största källa till miljö- och klimatpåverkan, därför är det också där vi fokuserar våra insatser för att minska påverkan. Våra renhållnings- och arbetsfordon går idag på diesel med nära hälften förnybart innehåll. Nya affärer och rutter ökar givetvis bränsleförbrukningen och därmed utsläppen, medan effektiv logistikplanering, löpande utbildning i ECO-driving och ett aktivt arbete med att utnyttja returlass minskar utsläppen.

Exempelvis lyckades Värme hålla ett medeltransportavstånd för levererad skogsflis på 34 km under 2017, något av det kortaste i Sverige. Målet för 2020 är 20 km, vilket skulle spara ytterligare 58 ton CO2.

En stor skillnad avseende Affärsverkens utsläpp uppstår vid val av själva bränslet. Därför påbörjade Renhållningen under 2017 ett arbete för att ta in vegetabilisk diesel, HVO, som ska tankas i renhållningsfordonen från och med våren 2018. HVO ger nollutsläpp avseende koldioxid då det är en restprodukt från bland annat pappersmassaindustrin. 2018 räknar vi därför med markant minskade utsläpp för renhållningsfordonen, för att från 2019 vara i princip noll.

Begränsningen avseende arbetsfordonen är att motorerna måste vara av standard Euro 6 för att vara försäkrade för HVO, vilket alla ännu inte är. Men vid alla inköp av arbetsfordon framöver är Euro 6 ett krav. Även Båttrafiken undersöker tekniska lösningar för mindre utsläpp från fartygen.

Värme började under 2017 använda returträ som en del av bränslet i vårt kraftvärmeverk. Returträ kommer in via avfallsanläggningen och blir då värme och el istället för att läggas på soptippen!

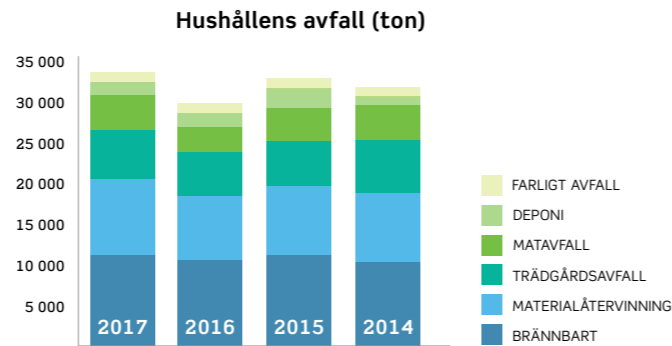
Obalanserade svavelnivåer gjorde dock att förbränningen av returträ fick kombineras med förbränning av torv, ett fossilrikt biobränsle som dock inte klassas som förnybart på grund av sin långsamma tillväxt, och därmed ger upphov till koldioxidutsläpp, utsläpp som vi betalar utsläppsrätter för. För att undvika utsläppen gör Värme under 2018 en klimatinvestering och installerar direkt svaveldosering istället.

HÅLLBAR RESURSHANTERING

I Karlskrona är hushållen något bättre än det nationella genomsnittet på att återvinna sina förpackningar (enligt FTI), men ännu bättre kan det bli! 2017 års stora kampanj Mat Separat, som fortsätter under 2018, innebar att 61 klasser i årskurs 1 och 2, cirka 1200 elever, fick besök av oss. Bland annat visades en animerad film, producerad av Affärsverken, om vägen från matavfall till biobränsle.

Resultatet följs upp via plockanalyser samt insamlingsstatistik. 2017 ökade mängden insamlat avfall från hushållen* jämfört med tidigare år, dock ser vi att ökningen av materialåtervinning och matavfall är större än det brännbara, vilket är positivt.

Av allt som kommer in på avfallsanläggningen hamnar enbart en liten del på deponin. Alla återvinningsfraktioner balas och skickas tillbaka till produktionsindustrier och matavfallet blir biogas på en anläggning utanför Kalmar.

*I hushållens avfall räknas fastighetsnära insamling samt återvinningscentraler och -stationer in.

BADA I SOPVATTEN?

Avfall som inte går att material- eller energiåtervinna från hushåll och företag, såsom porslin och kakel eller jordmassor och betong, läggs på deponin. Deponin packas mycket noggrant för att undvika att farliga ämnen släpps ut i naturen. Regnvatten som passerar genom deponin kallas för lakvatten och innehåller föroreningar. Reningsprocessen är omfattande och 2017 har vi genomfört prover med ett reningsverk som renar vattnet till den grad att det kan släppas direkt ut i havet! För att få göra det är det hårda villkor på utsläppsnivåer. Proverna har haft goda resultat och under 2018 kommer ett sådant reningsverk att installeras permanent.

LIKA HEL OCH REN IN SOM UT FRÅN ARBETSDAGEN

Affärsverkens verksamhet bygger på människor, hög service är en grundpelare i vår verksamhet. Affärsverken är arbetsmiljöcertifierade enligt OHSAS 18001:2007 vilket innebär att vi bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete med ambitionen att varje medarbetare ska vara lika hel och ren in som ut från arbetsdagen. Med detta avses såväl fysisk hälsa som socialt och organisatoriskt välmående.

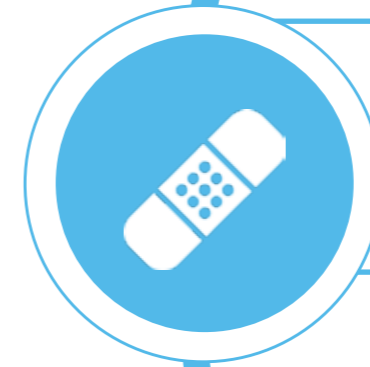
På alla medarbetare som arbetar operativt ställs höga krav på kompetens och säkerhetstänk då varje dag kan innehålla element av elektriska eller fysiska arbeten, i trånga utrymmen eller i närheten av trafik. För samtliga medarbetare är tempot högt och varje individ är en viktig del i processen för bästa möjliga kundupplevelse. Kundkrav och teknik är i ständig förändring. För att upprätthålla säkerhet och kvalitet och för att våra medarbetare ska trivas genomför vi löpande insatser för såväl hälsa och säkerhet som kompetensutveckling.

2017...

...blev vi 216 medarbetare, och av de 12 nyrekryterade var hälften kvinnor, vilket följer trenden från 2016 (19 rekryterade varav nio kvinnor), vilket gör att fördelningen mellan könen nu är 30 % kvinnor och 70 % män.

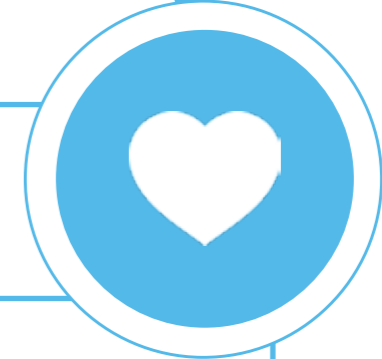

...hade vi 26 personskador och tillbud relaterade till arbetsplatsen, men ingen som orsakade sjukfrånvaro.

...var vår sjukfrånvaro 2,8 % jämfört med 2,5 % i branschen, de senaste åren har vi dock legat under branschen med upp till 0,5 % och vi har fortsatt enbart en långtidssjukskrivning.

Dessutom...

...deltog 90 % av Affärsverkens medarbetare på HLR-utbildning och flera nya hjärtstartare köptes in.

...har samtliga medarbetare erbjudits en omfattande ergonomigenomgång som hittills utnyttjats av drygt hälften av de anställda.

...har flera arbetsmiljömål uppfyllts kring att bland annat minska buller i kontorsmiljö, förebygga elsador och förbättra IT-miljön, för att nämna några.

Närhet

Värdeordet närhet bygger på att vi är lyhörda och tillgängliga för kundernas behov, att vi agerar med flexibilitet och är lösningsorienterade. Ur ett hållbarhetsperspektiv innebär närhet att vi tar ansvar för vår roll som samhällsaktör genom att främja delaktighet bland medarbetare och samhällsmedborgare. Det innebär också att vi försöker köpa material och bränsle lokalt och främja lokalsamhällets tillväxt.

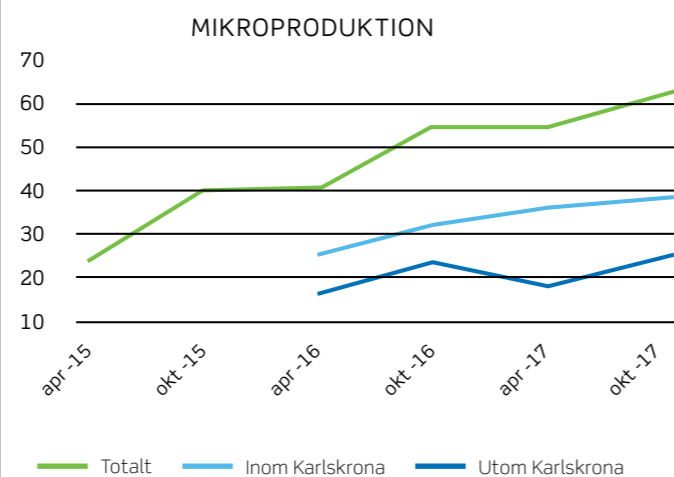
SVERIGES SOLIGASTE STAD

Ett projekt som vi på Affärsverken är mycket stolta över är planen att bygga en solpark på en gammal deponi i Karlskrona kommun. Solparken planeras till hela 6 MW, vilket idag skulle vara Sveriges största solpark. Energin från solparken kommer att spara tusentals ton koldioxid att släppas ut från fossila källor i elnätet. Att bygga den ovanpå en gammal deponi, där ingenting annat kan byggas, är ytterligare en möjlighet att göra något positivt av ett gammalt arv. Utmaningarna för parken är dock stora eftersom marken dels rör på sig och dels inte får penetreras, något som krävt innovativa idéer

EN SMART STAD

Fiberutbyggnaden i Karlskrona kommun har haft en hög fart och under 2017 ökade andelen hushåll med tillgång till 100 Mbit/s från 65,8 % vid årsskiftet 16/17 till 72,9 % vid utgången av 2017. Fiberutbyggnaden är en viktig del av samhällets nya infrastruktur med allt fler uppkopplade tjänster och vi kommer att uppnå regeringens mål på 90 % till 2020 med god marginal. Affärsverken driver samtidigt projekt för att hitta alternativa lösningar för snabb uppkoppling, för att kunna erbjuda kostnadseffektiva och rättvisa lösningar till dem som inte nås av fiber.

från såväl Affärsverken som potentiella leverantörer! Försäljning och byggnation beräknas starta under våren 2018. Förutom Affärsverkens projekt med solparken vill vi öka anslutningen av mikroproducenter i Sverige för att driva omställningen till förnybar energiförsörjning. Dels genom att själva ta fram helhetslösningar för solcellspaket, installation och övervakning, och dels genom att öka medvetenhet och kunskap hos villa- och fastighetsägare. Vi är glada att se att antalet anslutna mikroproducenter ökar stadigt:

CAROLINE SÖRENSEN, HÅLLBARHETSCHEF

+46 (0)766-43 03 04
caroline.sorensen@affarsverken.se

